

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	16.07.2004
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.09.2019
Avaldamismärge:	RTL 2004, 93, 1444

Veeuringut teostavate katselaborite võrdluskatse kord¹

Vastu võetud 29.06.2004 nr 83

Määrus kehtestatakse «[Veeseaduse](#)» (RT I 1994, 40, 655; 1996, 13, 241; 1998, 2, 47; 61, 987; 1999, 10, 155; 54, 583; 95, 843; 2001, 7, 19; 42, 234; 50, 283; 94, 577; 2002, 1, 1; 61, 375; 63, 387; 2003, 13, 64; 26, 156; 51, 352; 2004, 28, 190; 38, 258) § 12¹ lõike 11 alusel.

§1. Katselaborite võrdluskatse

(1) Katselaborite võrdluskatse korraldatakse katselaborite pädevuse hindamiseks ja seisneb võrdluskatses osalevates katselaborites samalaadsete proovide analüüsimises võrdluskatset korraldava katselabori määratud tingimustel.

(2) Võrdluskatse etapid on järgmised:

- 1) võrdluskatset korraldab katselabor võtab või valmistab ja homogeniseerib proovid;
- 2) võrdluskatset korraldab katselabor väljastab proovid võrdluskatses osalevatele katselaboritele;
- 3) võrdluskatses osalevad katselaborid analüüsivad proove ja esitavad tulemused võrdluskatset korraldavale katselaborile määratud tähtajaks;
- 4) võrdluskatset korraldab katselabor teeb võrdluskatses osalenud katselaboritelt saadud tulemuste statistilise analüüsi;
- 5) võrdluskatset korraldab katselabor väljastab tulemuste hindamise statistilise analüüsi lõpparuande võrdluskatses osalenud katselaboritele.

(3) Katselaborite võrdluskatse korraldatakse põhja-, pinna-, mere-, heit- ja reovee ning reoveesette analüüsimise valdkonnas.

§2. Võrdluskatse ettevalmistamine

(1) Eri valdkondade katselaborid kavandavad võrdluskatsed sagedusega 1–2 korda aastas. Võrdluskatseid korraldab katselabor määrab jooksva aasta alguses kindlaks võrdluskatsete ajakava. Eri valdkondade võrdluskatseid korraldavad katselaborid kooskõlastavad ajakavad omavahel.

(2) Pärast võrdluskatsete ajakava kõigile katselaboritele teatavaks tegemist toimub võrdluskatses osalemiseks eelregistreerimine. Eelregistreerimiseks saadab võrdluskatses osaleda sooviv katselabor võrdluskatset korraldavale katselaborile vabas vormis sooviavalduse.

(3) Võrdluskatset korraldab katselabor teatab neli nädalat enne võrdluskatset kõigile sooviavalduse saatnud katselaboritele kirjalikult:

- 1) võrdluskatses osavõtuks registreerumise tähtpäeva;
- 2) võrdluskatse korraldamise eest vastutava(te) kontaktisiku(te) andmed;
- 3) võrdlusproovide katselaborist väljastamise päeva;
- 4) analüüsitud näitajad;
- 5) võrdlusproovide arvu, prooviliigi (looduslik proov, tehisproov, lisandiga proov), analüüsitud näitajad, mõõtühikud ja etteantud täpsusnõuded;
- 6) milliseid proovinõudeid tuleb võrdluskatses kasutada;
- 7) katsetulemuste esitamise tähtpäeva.

§3. Nõuded võrdluskatses osalevale katselaborile

Võrdluskatses osalev katselabor:

- 1) peab proovi konserveerimise, transportimise ja proovinõude valiku osas täitma keskkonnaministri 6. mai 2002. a määruse nr 30 «Proovivõtumeetodid» (RTL 2002, 56, 833) nõudeid;
- 2) käsitama võrdlusproovi katselaboris nagu tavaproovi;
- 3) ei tohi anda proovi võrdluskatse käigus osaliseks või täielikuks analüüsimiseks alltöövõtu korras teisele katselaborile;

4) peab dokumenteerima võrdluskatse käigus esinenud kõrvalekaldumised võrdluskatseid korraldava katselabori antud juhistest.

§4. Võrdluskatse prooviliigid ja proovide ettevalmistamine

(1) Võrdluskatse proovid võtab või valmistab ette võrdluskatset korraldav katselabor.

(2) Võrdluskatse prooviliigid on looduslik, tehis- ja lisandiga proov kas mere-, pinna-, põhja-, heit- ja reovee ning reoveesette valdkonnas.

(3) Võrdluskatses kasutatav proov:

1) võetakse või valmistatakse ette keskkonnaministri 6. mai 2002. a määruse nr 30 «Proovivõtumeetodid» kohaselt;

2) peab olema homogeenne, et tagada identne proov kõigile võrdluskatses osalejatele;

3) peab olema stabiilne kogu võrdluskatse kestel.

(4) Loodusliku proovi kasutamine võimaldab hinnata analüüsitulemuste kordustäpsust ja tõesust.

(5) Tehisproovi korral on teada uuritava näitaja oodatav sisaldus, mille järgi saab hinnata tulemuste õigsust.

(6) Lisandiga proov valmistatakse teatud ühendi looduslikule proovile lisamisega soovitava kontsentratsiooni saamiseni.

(7) Proovi ettevalmistamise kõik etapid tuleb täpselt dokumenteerida.

§5. Proovide väljastamine

(1) Proovi väljastamisel antakse osalejale vajadusel täiendavaid juhiseid ning analüüsitulemuste esitamise blankett.

(2) Väljastatava proovi maht peab olema piisav nõutavate analüüside tegemiseks. Ülemääraste proovikoguste väljastamist tuleb vältida, et ei oleks võimalik teha täiendavaid kontrollanalüüse.

(3) Proove on lubatud väljastada posti teel.

§6. Analüüsitavad näitajad ja analüüsimeetodid

(1) Analüüsitavad näitajad valib katselaborite võrdluskatset korraldav katselabor nii, et need hõlmaksid võimalikult palju näitajaid, mida käsitletakse keskkonnaministri 16. juuni 2003. a määruses nr 53 «Veeuringuid teostavatele katselaboritele esitatavad nõuded ja analüüsi referentmeetodid» (RTL 2003, 78, 1140).

(2) Analüüsimisel tuleb kasutada analüüsimeetodeid, mida katselabor kasutab oma igapäevases töös.

§7. Katselabori võrdluskatse tulemuste võrdluskatset korraldavale katselaborile esitamine

Võrdluskatses osalev katselabor esitab analüüsitulemused võrdluskatset korraldava katselabori antud blanketil, mis peab sisaldama järgmisi andmeid:

1) analüüsitava aine või aineühendi kontsentratsioon määratud ühikutes etteantud täpsusega;

2) kasutatud analüüsimeetodi nimetus ja mittestandardse meetodi kasutamise korral selle täpne kirjeldus (ka proovi ettevalmistus- ja analüüsietappide kirjeldus);

3) proovi analüüsimise käigus täheldatud kõrvalekaldumised;

4) võrdluskatses osaleva katselabori nimetus ja aadress;

5) võrdluskatses osaleva katselabori kontaktisiku nimi ja allkiri;

6) võrdluskatses osaleva katselabori esindaja nimi ja allkiri.

§8. Tulemuste hindamine

(1) Tulemuste hindamise käigus leiab võrdluskatset korraldav katselabor võrdluskatses osaleva katselabori saadetud analüüsitulemuste statistiliste parameetrite arvulised väärtused (üldkogumi aritmeetilise keskmise, standardhälbe, variatsioonikordaja jm) ning määrab väljalangevad tulemused.

(2) Võrdluskatses osalenud katselabori tulemuste nõuetekohasuse hindamisel tuleb kasutada Grubbsi (Z-arvu) kriteeriumit:

$$Z = \frac{X_i - X_{\text{teg}}(X_{\text{kesk}})}{S},$$

kus X_i – katselaboris saadud tulemus;

X_{reg} , X_{kesk} – analüüsitava näitaja tegelik või oodatav väärtus (referentmaterjal) või analüüsitulemuste aritmeetiline keskmine (looduslik proov);

s – analüüsitulemuste standardhälve.

(3) Võrdluskatset korraldav katselabor saadab võrdluskatses osalejatele võrdluskatse tulemused lõpparuandena ühe kuu jooksul pärast § 2 lõike 3 punktis 7 nimetatud tähtpäeva möödumist. Lõpparuandes näidatakse vähemalt võrdluskatses osalenud katselabori tulemused tabelina ja graafikuna võrdluskatses osalenud katselaborite kaupa ning määratakse väljalangenud tulemused.

(4) Võrdluskatses osaleja identifitseerimisandmed on konfidentsiaalsed. Võrdluskatses osalev katselabor saab teada ainult oma identifitseerimistunnuse, mille võrdluskatset korraldav katselabor saadab võrdluskatses osalevale katselaborile koos lõpparuandega.

(5) Kui võrdluskatses osaleja avastab lõpparuandes vea, võib ta kahe nädala jooksul taotleda oma tulemustes paranduste tegemist. Õigustatud nõudmiste korral (trüki vead jm) tulemused korrigeeritakse ja kahe nädala jooksul pärast tulemuste paranduste esitamise tähtpäeva saadetakse kõigile võrdluskatses osalenud katselaboritele parandatud lõpphindang.

§9. Võrdluskatsetega seotud dokumentide säilitamine

Võrdluskatseid korraldav katselabor peab säilitama võrdluskatsete korraldamisega seotud dokumente vähemalt 10 aastat.

¹Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (Euroopa Liidu Teataja L 327, 22.12.2000, lk 2).

Minister Villu REILJAN

Kantsler Sulev VARE